

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta tas-26 ta' Jannar, 2012

Citazzjoni Numru. 414/2004

Kawza fil-lista: 42

**A B
vs
C B**

Il-Qorti,

Rat l-att ta' citazzjoni li permezz tiegħu l-attrici ppremettiet u talbet hekk: li l-partijiet izzewgu fit-30 Jannar 1993, u minn dan iz-zwieg ghandhom tifla li twieldet fl-10 Dicembru 1993; li l-hajja konjugali bejniethom saret impossibbli minhabba sevizzi, eccessi, abbandun, minacci u ngurji gravi kkommessi mill-konvenut fil-konfront ta' l-attrici, u li minhabba f' hekk iz-zwieg bejn il-partijiet tkisser irrimedjabbilment, anke minhabba nkompatibilita' ta' karattru; li l-attrici ottjeniet l-awtorizzazzjoni sabiex tipprezenta l-istanza odjerna;

ghalhekk qed titlob li l-konvenut jghid ghaliex din il-Qorti m' ghandhiex:

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti konjugi B minhabba eccessi, sevizzi, abbandun, minacci u ingurji gravi li l-imsemmi konvenut ikkommetta kontra martu l-attrici u/jew minhabba li z-zwieg tkisser irrevokabbilment;
2. Tordna lill-istess konvenut ihallas lill-attrici personalment u lil binthom minuri manteniment li joghgobha tiffissa din il-Qorti skont il-bzonnijiet ta' l-imsemmija attrici u l-minuri u l-mezzi tal-konvenut, bil-modalita' ta' hin, lok u gurnata ta' pagament li tigi wkoll stabbilita inkluz provvediment ghaz-zieda perjodika sabiex taghmel tajjeb ghall-awment fl-gholi tal-hajja u ghat-tnaqqis dirett mis-salarju tal-konvenut.
3. Tapplika kontra l-konvenut l-effetti tad-disposizzjonijiet ta' l-Artikoli 48, 50 u 51 tal-Kodici Civili tal-Ligijiet ta' Malta fis-shih jew parzjalment b' dan illi jekk ikun il-kaz, il-konvenut jitlef kull jedd li ghandu ghan-nofs l-akkwisti illi waqt iz-zwieg ikunu saru l-aktar bil-hila ta' l-attrici u dan minn data li tigi stabbilita minn din il-Qorti bhala d-data meta l-konvenut ta lok li ssir din is-separazzjoni.
4. Ixxolji u tillikwida l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti okkorrendo b' opera ta' perit nominand.
5. Tillikwida l-istess komunjoni u taqsamha f' zewg porzjonijiet mhux necessarjament ugwali.
6. Tikkundanna lill-konvenut sabiex jikkonsenja lill-attrici fi zmien qasir u perentorju li jigi lilu prefiss il-beni kollha dotali u parafernali taghha inkluz flus u deheb u fin-nuqqas tikkundannah ihallas lill-attrici l-valur taghhom kif jigi likwidat okkorrendo permezz ta' perit nominand.
7. Tordna illi d-dar konjugali Entrance B, Flat 2, Binja Kordin, Pjazza Sant' Antnin, Paola, tkun ir-residenza esklussiva ta' l-attrici u bintha D.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li minn issa huwa ngunt in subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet li biha l-konvenut eccepixxa: li t-tort tas-separazzjoni jirrisjedi fuq l-attrici minhabba ragunijiet “*fosthom sevizzi, eccessi, abbandun, minacci, ingurji gravi u anke vjolenza*”; li l-attrici abbandunat id-dar konjugali ghax riedet tmur tghix ma' missierha biex iddur bih; li z-zwieg tfarrak ukoll minhabba ndhil esagerat ta' missierha; li hu m' ghandux mezzi biex jaghti manteniment, stante li hu marid u fil-fatt gie *boarded-out*; li hu ghandu jigi fdat bil-kura u kustodja tat-tifla; u li hu ghandu jigi awtorizzat jibqa' jirrisjedi fid-dar matrimonjali flimkien ma' bintu, ad esklużjoni ta' l-attrici li kienet vjolenti mieghu;

Rat ir-rapport tal-perit legali l-Avukat Dottor Marco Ciliberti;¹

Rat ir-rapport tal-Haddiema Socjali Melanie Darmanin;²

Rat l-atti kollha tal-kawza, inkluzi d-dikjarazzjonijiet guramentati, il-listi tax-xhieda, l-affidavits, u noti ta' sottomissjonijiet;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Semghet lit-tifla minuri kameralment;

Ikkunsidrat;

Azzjoni

Illi permezz ta' l-azzjoni odjerna l-attrici qieghda titlob is-separazzjoni personali minn ma' zewgha l-konvenut stante li l-hajja konjugali m' ghadhiex aktar possibbli, u z-zwieg tkisser irrimedjabbilment, ghal ragunijiet imputabbli lill-istess konvenut fit-termini ta' l-artikoli 40 u 41 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta.

¹ Vol.3 – fols.435 *et seq.*

² Vol.1 – fol.129 *et seq.*

Minn naha tieghu, il-konvenut isostni li l-htija tat-tifrik taz-zwieg tirisjedi fuq l-attrici fit-termini ta' l-artikoli tal-ligi fuq citati.

Separazzjoni personali

Illi mill-provi jirrizulta li l-partijiet izzewgu fit-30 Jannar 1993, u minn dan iz-zwieg twieldet it-tifla D fl-10 Dicembru 1993, u li llum hija maggjorenni.

Fis-26 Lulju 2004, wara konvivenza turbolenti ta' hdax-il sena, l-attrici telqet, flimkien mat-tifla, allura minorenni, mid-dar konjugali u marret tirisjedi ma' missierha fid-dar tieghu, filwaqt li l-konvenut baqa' jirisjedi fid-dar konjugali.

Verzjoni Attrici

L-attrici tilmenta mill-karattru dominanti u aggressiv tal-konvenut li kien jghajjat maghha u mat-tifla, kien jghajjarha u jheddidha, u kien anke jerfa' idejh fuqha ta' spiss. Tghid li l-konvivenza matrimonjali kienet karatterizzata bi għied, ghajjat u tghajjir, u swat da parti tieghu.

Tghid li lilha ma kienx jirrispettaha, u taghti tort ukoll lil ommu li, skond l-attrici, kienet tindahal b' mod esagerat f' dak li kellu x' jaqsam magghom. Hija kellha relazzjoni hazina ma' ommu, u dan ikkontribwixxa għat-deterjorament tar-relazzjoni matrimonjali.

Tghid li, filwaqt li l-konvenut kien jonqfoq il-flus bla razan għalih innifsu, lilha u lit-tifla kien ihallihom neqsin, tant kien xhieh magghom. Huwa kien ghazzen u kien jaghmel minn kollox sabiex ma jmurx ghax-xoghol, tant li kien mar għand diversi tobba sabiex jipprova jigi *boarded-out*.

L-attrici tghid li l-konvenut kellu hbiberija ma' nisa ohra, u ssemmi zewg nisa li kienu jahdmu mieghu. Hija tghid li kien iffissha fuq il-kugina tagħha Jennyfer Caruana, tant li kien jffittaha u jsegwiha sabiex jibda relazzjoni maghha, izda dina ma kinitx tatu wicc. L-attrici tallega komportament indidenti da parti tal-konvenut fil-konfront ta' binthom meta dina kienet għadha minorenni.

Verzjoni Konvenut

Il-konvenut minn naha tieghu jghid li l-attrici kienet dominanti u arroganti fil-konfront tieghu sa minn zmien l-gherusija, tant li kienu dejjem bil-glied. Jghid li missierha kien jindahal hafna u kien jghawwiha kontra tieghu.

Jiddeskrivi l-hajja mizzewga bhala “*tortura kontinwa*”³. L-attrici kienet riluttanti fir-relazzjonijiet intimi. Kienet ukoll issawwat lit-tifla tas-spiss, u anke lilu. Huwa jichad dak allegat fil-konfront tieghu mill-attrici, partikolarment li kien jabbuza minn bintu, u jghid li dina kienet mossa sabiex iccahdu milli jkompli jara lit-tifla wara s-separazzjoni *de facto*.

Huwa jichad li kien xhix mal-familja tieghu, u jispjega li hu kien waqaf jahdem minnhabba kondizzjoni medika kemm f' sahtu kif ukoll f' ghajnejh, kif certifikat⁴ mit-tabib Dottor Vincent Moran, u mill-Oftalmologu Dottor Carmel Buttigieg. Dawn it-tobba ccertifikaw li l-konvenut ma kienx tajjed ghax-xoghol, u fil-fatt huwa kien waqaf jahdem fil-21 Settembru 2005 u gie eventwalment *boarded-out* fis-26 ta' Awwissu 2006 meta beda jiehu l-beneficju tal-mard.

Il-konvenut jghid li martu kienet taf li zewgha kien ibati b' vista qasira, tant li kienet takkompanjh ghand l-ispeccjalista'. Izda minkejja li hi taf li zewgha ma kienx kapaci jahdem, anke minhabba l-kondizzjonijiet medici l-ohra, u minkejja li sas-sena 1993 hi kienet tahdem fl-*operating theatre* l-isptar, hija xorta wahda waqfet mix-xoghol fil-bidu taz-zwieg, u ma regghetx harget tahdem; u li llum, minkejja li ma jirrizultax li hi tbat minn xi kondizzjoni medika li timpediha milli tahdem, hija xorta wahda ma tahdimx, izda baqghet tezigi l-manteniment minghandu.

Illi fid-dikjarazzjoni guramentata tieghu l-konvenut jghid li “*dak li qalet l-attrici huwa essenzjalment qarrieqi u mhux*

³ Vol.2 – fol.340

⁴ Vol.1 – fols.100-101 – certifikati esebiti

*minnu peress li hi li kissret z-zwieg ghaliex minn dejjem riedet tibqa' tghix ma' missierha kif fil-fatt qed taghmel.*⁵

Konsiderazzjonijiet tal-Qorti

Illi l-Qorti, wara ezami rett tal-provi, u wara li rat ir-rapport tal-perit legali, u n-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet, hija tal-fehema li z-zwieg bejn il-partijiet tkisser irrimedjabbilment, kagun ta' inkompatibilita' qawwiya fil-karattri taz-zewg partijiet, li impediethom milli jasslu ghall-kompromessi fiz-zwieg bil-ghan li jghixu konvivenza pacifika. Rizultat ta' dan, il-konvivenza taghhom kienet karatterizzata b' tilwim u glied kontinwu, biz-zewg partijiet jinfexxu f' komportament abbuziv reciproku li, ezercitat fuq bazi abitwali u ripetut, jikkostitwixxu sevizzi fit-termini ta' l-artikolu 40 tal-Kap.16.

Illi z-zewg partijiet cahdu dak imputat lilhom reciprokament, u, filwaqt li l-verzjoni tal-attrici ssib konfort fix-xhieda tal-habiba taghha, dik tal-konvenut issib konfort fix-xhieda ta' missieru. Jidher ukoll li t-tifla minuri kienet taht l-influenza ta' ommha l-attrici, ghalkemm jirrizulta mill-provi li l-attrici kienet issawwat lit-tifla.

Illi l-Qorti tosserva pero', li ghalkemm il-konvenut cahad b' mod generiku dak imputat lil mill-attrici, izda huwa naqas li jichad dak li xehdet b' mod dettaljat l-imsemmija Jennyfer Caruana fl-affidavit taghha, u ghalhekk, il-Qorti hi tal-fehema li ghandha taghti affidament lill-verzjoni tal-fatti kif moghtija minn din ix-xhud, fis-sens li l-konvenut, b' mod apert, kien jiffitta lil din il-mara biex ikollu relazzjoni maghha meta huwa kien ghadu jikkonvivi ma' martu. Dan, jikkostitwixxi ngurja gravi da parti tieghu fil-konfront ta' l-attrici, fi-termini ta' l-artikolu precitat, u kienet parti mir-raguni ghaliex l-attrici ddecidiet li titlaq mid-dar konjugali. Fi kliemha: *"Ma stajtx nifilhu aktar. Barra minn hekk kellu mohhu f' haddiehor."*⁶

Dan premess u kkunsidrat il-Qorti hi tal-fehema li t-talba ghas-separazzjoni personali hi gustifikata fil-fatt u fid-dritt,

⁵ Vol.1 – fol.120

⁶ Vol.2 – fol.337

bi htija, mhux ugwali, taz-zewg partijiet. Il-komportament abbużiv tal-partijiet fil-konfront ta' xulxin, ghandu jattira l-applikazzjoni ta' l-artikolu 48 tal-Kap.15 fil-konfront tat-tnejn.

Kura u Kustodja

Illum dan il-kap huwa sorvolat peress li t-tifla saret maggjorenni.

Manteniment

Illi kif fuq indikat, il-komportament tal-partijiet matul il-konvivenza, wassal ghad-dekadenza tagghom fit-termini ta' l-artikolu 48.

Inoltre, jigi osservat li illum l-konvenut jghix bil-beneficju tal-mard u ghalhekk mhux fil-pozizzjoni li jaghti manteniment lill-attrici ghaliha; *multo magis*, meta ma jirrizultawx ostakoli ta' sahha sabiex l-attrici tahseb ghal manteniment taghha, kif l-anqas jirrizultaw ostakoli logistici tenut kont li t-tifla illum hija maggjorenni.

Komunjoni ta' l-Akkwisti

Illi f' dan ir-rigward il-Qorti taddotta il-konsiderazzjonijiet u konkluzjonijiet raggjunti mill-abli perit legali fir-relazzjoni tieghu fil-pagni numri 47 sa 49 [Appendici A]⁷ li kopja tagghom qieghda tigi annessa mal-gudizzju odjern sabiex tiffirma parti ntegrali mill-istess, b' zieda ma dak li ser jinghid hawn that.

Illi jigi osservat li l-pretensjoni attrici ta' kreditu parafernali fl-ammont ta' LM9,100 [illum €21,197.3] versu l-komunjoni, rapprezentanti flus li, skond hi kienet halset bl-ghajnuna ta' missierha, biex akkwistaw il-fond matrimonjali mhijjex sostnuta minn provi adegwati.

Ma gew prodotti ebda dokumenti biex jigi provat il-hlas ta' din is-somma sostanzjali, lanqas il-kuntratt ta' l-akkwist tal-fond minghand l-Awtorita' tad-Djar ma gie ezebit; *multo magis* meta, kif jirrizulta pacifiku bejn il-partijiet, il-kuntratt sar fuq isem it-tnejn. Barra minnhekk, din il-pretensjoni

⁷ Vol.3 – fols.481 sa 483

taghha hija mdghajjfa wkoll mill-konsiderazzjoni li missierha, fl-affidavit tieghu⁸, ma jaghmel ebda accenn ghal xi ghajnuna li l-attrici tghid⁹ li hu kien taha f' dan ir-rigward. Minn naha tieghu l-konvenut jghid li dan il-fond kien inghata lilhom minhabba l-kondizzjoni ta' sahhtu.

Illi rigward il-pretensjoni tal-konvenut fis-sens li, minhabba l-istat ta' sahhtu, huwa ghandu jigi awtorizzat jghix fid-dar konjugali ad esklużjoni ta' l-attrici, il-Qorti hi tal-fehema li din il-pretensjoni mhijiex sostenibbli fic-cirkostanzi tal-kaz, u jekk akkolta, issarraf f' ingustizzja fil-konfront ta' l-attrici, stante li: [1] dan huwa l-uniku assi ta' sostanza li ghandhom il-partijiet bejniethom, [2] it-tifla tal-partijiet illum hija maggjorenni u ghalhekk fil-pozizzjoni li tahseb ghal rasha, ghalkemm din baqghet tghix ma' l-attrici u bl-ghajnuna taghha, [3] il-Qorti tosserva li mill-provi ma jirrizultax li l-konvenut tilef id-dawl ta' ghajnejh totalment, tant, li hu jistqarr li jsajjar u jiehu hsieb hwejgu, fi kliem iehor, ghalkemm jirrizulta li l-konvenut mhux tajjeb ghax-xoghol, ma jirrizultax li dan ma jistax ifendi ghal rasu, [4] il-konvenut ghandu mezzi oħra provenienti mill-wirt ta' ommu, [5] iz-zewg partijiet huma hatja tas-separazzjoni, bil-konvenut fi grad izjed ghola mill-attrici.

L-istess konsiderazzjonijiet japplikaw dwar l-pretensjoni tal-konvenuta kontenuta fis-seba talba taghha li ghandha tigi michuda stante: [1] li hi wkoll hatja tas-separazzjoni, [2] li t-tifla llum hija maggjorenna, [3] li ma hemm xejn li jzomm l-attrici milli tohrog tahdem sabiex issostni ruhha, u ssib akkomodazzjoni alternattiva.

Ghalhekk il-Qorti taqbel mal-konkluzjoni tal-perit legali fis-sens li d-dar ghandha tinbiegh u r-rikavat jinqasam ugwalment bejn il-partijiet.

Fid-dawl tal-premess, il-Qorti tordna li d-dar Entratura B, Flat 2, Binja Kordin, Pjazza Sant' Antnin Paola, tinbiegh fuq is-suq hieles fi zmien sena għall-prezz mhux inferjuri għas-somma konkordata bejn il-partijiet, u fin-nuqqas,

⁸ Vol1 – fol.75

⁹ Vol.2 – fol.336

tinbiegh taht l-awtorita' tal-Qorti wara li tigi stmata mill-Perit Mario Cassar li qed jigi nominat espert ghal dan l-iskop, a spejjez taz-zewg partijiet.

Illi l-ispejjez ta' l-utilitajiet pendenti fuq l-imsemmi fond huma a kariku tal-konvenut li ghadu jirrisjedi fl-istess fond; u permezz tal-gudizzju odjern il-konvenut qed jigi ordnat li jivvaka l-imsemmi fond fi zmien sena millum.

Illi r-rigward il-mobbli elenakati mill-perit legali fir-relazzjoni tieghu, il-Qorti tordna li dawn jinqassmu wgwalmart bejn il-partijiet, u f' kaz ta' dizgwid, tinnomina lill-istimatur Vincent Ciliberti sabiex jistma' dawn il-mobbli u jaghmel pjan ta' qasma, a spejjez taz-zewg partijiet.

Decide

Ghal dawn il-motivi tiddeciedi billi:

[1] tilqa' l-ewwel talba fis-sens li tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet bi htija, mhux ugwali, tat-tnejn;

[2] tichad l-ewwel parti tat-tieni talba, filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-kumplament stante li t-tifla llum hija maggjorenni;

[3] tilqa' t-tielet talba, fis-sens li tapplika fl-intier tieghu l-artikolu 48 tal-Kap.16, fil-konfront taz-zewg partijiet;

[4] tilqa' ir-raba', il-hames u s-sitt talba, fit-termini u kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata 'Komunjoni ta' l-Akkwisti';

[5] tichad is-seba' talba, filwaqt li tordna li l-konvenut jivvaka l-imsemmi fond fi zmien sena millum;

L-ispejjez ghandhom jigu sopportati konguntivament bejn il-partijiet, mill-konvenut in kwantu ghal zewg terzi [2/3], u r-rimamenti terz [1/3] jibqa' a kariku ta' l-attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----